

Nemzetközi tanulmányok mesterképzés

Záróvizsga

(2023/2024. II. félév)

A záróvizsga részterületei:

1. Világgazdaságtan
2. Nemzetközi kapcsolatok a posztbipoláris korban
3. Nemzetközi kapcsolatok története
4. Európai Unió
5. Geopolitika és a nemzetközi kapcsolatok elméletei

* A kapszulákban megjelölt, online formában hozzáférhető alapvető szakirodalmakon kívül, a hatályos tematikákban megadott kötelező, valamint ajánlott irodalmak elolvasása és bennük lévő ismeretek elsajátítása is szükséges.

1. Világgazdaságtan

Irodalom:

Tolnai Ágnes: *Nemzetközi Gazdaságtan*. Grotius E-könyvtár, 2010.
http://www.grotius.hu/doc/pub/LEGLKC/2010_193_tolnai_agnes_nemzetk%C3%B6zi_gazdas%C3%A1gtan.pdf

- 6–21. o. (1. fejezet)
- 39–56. o. (3. fejezet)
- 170–184. o. (6. fejezet)

Elekes Andrea: *Világgazdaságtan*. NKE, 2019
https://real.mtak.hu/93360/1/Elekes_Vila%CC%81ggazdasa%CC%81gtan3_mv_final.pdf

- 80–88.o (5. fejezet)

Kérdések:

1. Mutassa be a globalizáció lehetséges pozitív és negatív hatásait!
2. Mutassa be a Transznacionális és multinacionális társaságok helyzetét a világgazdaságban a vállalatok nemzetköziesedésének szempontjából!
3. Mutassa be a regionális gazdasági integrációk létrejöttének motivációit, valamint a regionális gazdasági integrációk lehetséges formáit (fokozatait)!
4. Mutassa be a nemzetközi szakosodás legfontosabb tényezőit és historikus alakulását a korábban létező modellek alapján!

2. Nemzetközi kapcsolatok a posztbipoláris korban

Irodalom:

Melvyn P. Leffler – Odd Arne Westad: *The Cambridge History of the Cold War – Volume 3: Endings*. 2010, Cambridge.

- 244-288. o.
- 311-332. o.

Kérdések:

1. Milyen okoknak volt köszönhető a keleti blokk és a Szovjetunió dezintegrálódása?
2. Hogyan jellemezhető a Szovjetunió illetve a keleti blokk dezintegrálódásával kapcsolatos amerikai külpolitika?
3. Foglalja össze a kelet-európai rendszerváltások folyamatát és külpolitikai összefüggéseit, különös tekintettel a lengyel és magyar eseményekre!
4. Mi volt Mihail Gorbacsov szerepe a kelet-európai rendszerváltásokban illetve a Szovjetunió széthullásában?

3. Nemzetközi kapcsolatok története

Irodalom:

Bencsik Péter: *Nemzetközi diplomáciai kapcsolatok a huszadik században*. Szegedi Tudományegyetem. EFOP-3.4.3-16-2016-00014 tananyag, Elérhető: http://eta.bibl.u-szeged.hu/2200/24/Nemzetkozi_kapcsolatok.pdf

Kérdések:

1. Mutassa be a bipoláris rendszer kialakulásának főbb eseményeit és mozgatórugóit, a szembenállás megnyilvánulási formáit!
2. Mutassa be az első világháborút lezáró békerendszer hiányosságait és kimutatható hatásait!
3. Milyen tényezők befolyásolták a bipoláris rendszer stabilitásának időszakát és mely meghatározó folyamatok miatt beszélhetünk "enyhülésről"?
4. Mutassa be a hidegháború időszakának meghatározó konfliktusait és a mögöttük meghúzódó törésvonalakat!

4. Európai Unió

Irodalom:

Arató Krisztina – Koller Boglárka: *Az Európai Unió politikai rendszere*. Dialóg Campus Kiadó, NKE, 2019.

Elérhető: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/14718/728_ATMA_Az_Europai_Unio_politikai_rendszere_PDF.pdf;jsessionid=A8A600AD0B884E3386EF999A1EC_D93CE?sequence=1

- 1-50. o. (I-II. fejezetek)
- 185-196. o. (X. fejezet)

Kérdések:

1. Mutassa be az EU ún. sui generis politikai rendszerét!
2. Mitől különleges a hatalommegosztás az EU intézményrendszerében?
3. Milyen sajátosságai vannak az európai kormányzásnak?
4. Milyen kihívásokkal néz szembe az Európai Unió napjainkban?
5. Melyek az EU kortárs elméleti értelmezései?

5. Geopolitika és a nemzetközi kapcsolatok elméletei

Irodalom:

Tuathail, Darby at al.: *The Geopolitics Reader*. Routledge, London and New York, 2nd Edition, 2003.

Elérhető:

<https://frenndw.files.wordpress.com/2011/03/geopol-the-geopolitics-reader.pdf>

- 15-27 o.
- 47-57 o.
- 103-130 o.
- 1-15. o.

Kérdések:

1. Mutassa be a klasszikus (II. VH előtti) geopolitika kontinentális/német és angolszász gondolkodóit!
2. Mutassa be a hidegháború politikai-ideológiai narratíváit! Mit jelent a "földrajziség elvesztése" a hidegháború kezdeti szakaszában a geopolitikai tanulmányok olvasatában?
3. Mutassa be a hidegháborút követő geopolitikai tanulmányokban megjelenő új koncepciókat Fukuyama, Huntington és Luttwak tanulmányai alapján!
4. Mutassa be a kritikai geopolitika tanulmányának főbb jellemzőit!